

KORONKA (30) *sb f*

koronka (26), **korunka** (4); korunka *BielKron* (2); koronka : korunka *SeklKat* (1 : 1), *RejKup* (2 : 1).

Teksty nie oznaczają ó; pierwsze o prawdopodobnie jasne (tak w korona) (Cn oba o jasne); a jasne. sg N koronka (6). ◇ G koronk (3). ◇ A koronkę (3). ◇ I koronką (2). ◇ L koronce (3). ◇ pl N koronki (3). ◇ G koronek (2). ◇ A koronki (4). ◇ I koronkami (2); -ami (1) RejAp, -ami (1) BielKron. ◇ L koronkách (2); -ach (1), (a)ch (1).

Sł stp: korunki w innym znaczeniu, Cn s.v. korona; poza tyrn koronki w innym znaczeniu, Linde XVII – XVIII w.

Dem. od „korona”, niekiedy z neutralizacją funkcji deminutywnej:

1. *Wieniec zdobiący głowy szarańczy w rozdz. 9 Apokalipsy św. Jana (2) : wypuściła z dimem fzaránczę rozliczną ná fwiát s człowieczemi twarzami/ z niewieściami włofy/ á iákoby w koronkach/ ze lwiami zęby/ z niedźwiadkowemi żądły RejAp 142v, 142v.*

2. *Ozdobny gzyms wieńczący szczyt ściany zewnętrznej, zwieńczenie, krawędź, listwa ozdobna; corona Vulg (5) : Leop Ex 30/4; á ty korunki z liftwą máią być zákryte miłtérną robotą iákoby fiatkami BielKron 33.*

Wyrażenie: »koronka złota« = corona aureola Vulg (3): á obłóżyz [!] go [stól] liftwą złotą w około/ á przy liftwie koronę złotą rzezáną ná cztyrzy pálce wyfoką/ y ná niey drugą koronkę też złotą. Leop Ex 25/25, Ex 30/3; BielKron 33.

3. *Część różańca odmawiana według pewnego ustalonego porządku ku czci Chrystusa albo Matki Boskiej; corona (rosea) Christi a. Mariae Cn (23) : RejKup q8; Ale te paćierze on mawiał liczbą wedle dni onych/ ktorych Pan Kryftus leżał w żywoćie Pánieńskim/ ktore paćierze zową Koronką OrzRozm M4; RejAp 156; Ma Koronká tá w sobie siedm Paćierzy/ fześcdzieśiát y troie Anyelfkie pozdrowienie/ á iedno Kredo. LatHar 509.*

W połączeniach szeregowych (10): Y cy nimniey grzełzą ktorzy dufaią w fwey godnoścy/ poćciech/ fuchotach/ ofiarach/ wfwieczkach/ w corunkach/ mřzach/ wiankach/ plotkach/ y ynych wymiřlach famy fię wfprawiedliwiaiąc SeklKat T3; RejKup g5, k8; Bo mu naprzod vkażą y podadzą/ Pánny Máriey Zołtarzyki/ ogrodki/ wianki/ y koronki. KrowObr 149; LatHar 506, 507, 510, 513, 514 [2 r.].

Zwrot: »koronkę mowić« (1): Owo/ iefli zechceřz mozeřz y ná látá y zaráz ná cnoty/ niepokaláney tey Pánny wfpominać/ Koronkę iey mowiac. LatHar 510.

Wyrażenie: »koronka paciorkow« (1): O bys ti patrzała twoich wforkow/ coronki onich fwiętych paciorkow. SeklKat A4v.

Zestawienie: »koronka Panny (Maryjej)« [szyk 7 : 1] (8) : KrowObr 149; Koronká P. Máryey skąd ták názwana. LatHar 509 marg, 509, 510, 513, 524, 743, 749.

Szereg: »wianek i koronka« (2): A to iuż pewnie wiedz/ iż iey dáleko wdzyęcnieyřz thym pořługę, wczyniřz/ niźlibyř [..] wfzytki wianki y koronki cały dzyeń iey řzemrał RejPos 306v; LatHar 510. [Ponadto w połączeniach szeregowych 10 r.].

4. [Czub, kępka piór stercząca na głowie ptaka: Nawziętza niebezpieczność ich [pawiąt] zdrowia gdy im koronki ná głowie wyráftáią iáko dziećci gdy fię im zęby gryzą. *Cresc 1571 /577 (Linde s.v. gryźć się).*]

5. [Prawdopodobnie kwiatostan baldaszkowaty: [włoski łuszczek] ná łámym wierzchu ma koronki/ s ktorych nálienie wyráfta *SienHerb 91b.*]

RS